עד שיכלה לחמרון שבה. פ"ה עד שתכלה האחרונה שבארעותיה והשלם ארעות שבכל אחת שוות הן ואין ארחה לאיזה חלוקות למה שהה שלם ארעות בכל אחת ושוד קשה לר"י דתנן בפ"ע דשביעית (פ"ג) שלם ארעות לביעור ושלם ארעות בכל אחת מעל שיכלה האחרונה שבה ר"ש אומר לא אמרו שלם ארעות אלא ביהודה מכלל דלתנא קמא שלם ארעות חלוקות שכל אחת חלוקה לביעור ור"ש נמי מודה להו ביהודה לכך י"ל דאחרון שבה הייט פירות שבאר עד שיכלה אחרון שבאר ופירות שבעמקים עד שיכלה אחרון שבעמקים וכן שבשפלה עד שיכלה אחרון שבשפלה וביהושלמי יש אמר ר' חייא בר' עקיבא בשם ר' יוסי בר חנינא שיעורו לומר אין חיה שבאר גדילה בעמק וחיה שבעמק אין גדילה באר ולפי זה משמע דהוי מדאורייתא ולא חיקשי הא דאמרינן בשמעתין דאין חיה שביהודה גדילה, על של גליל דמיירי לפי מאר לאר והייט דמסקינן בשילהי שמעתין דתניא אמר רשב"ג סימן לבריס מילין וכו' דנפקא מינה נמי לג' ארעות שביהודה והא דלא קאמר לקמן נפקא מינה לביעור משום דחיוקא באר ושפלה ועמק לא שייך אלא ביהודה גרידא כדקתני במסכת שביעית בהדיא אבל ביטורים ונחל איתן שייכים בכל ל"י ובגמ' דירושלמי במסכת שביעית עלה בהדיא סימן לבריס מילין קאמר אין דבעי למימר למידק הדא איתמר פירוש לענין שלם ארעות נאמר אותו סימן:

מתבערין בכל מקום. פ"ה שטוחנין אותן לאמרס חיה וכהמה ולא נראה דהא מוחרין אחר ביעור לעניים לכ"ע דתנן התם (משנה ח) מי שהיו לו פירות שביעית והגיע שעת הביעור מחלקן מהן לשכיניו ולקרובין ולידעיו ומוליא ומניח על פתח ביתו ואומר אחינו בית ישראל מי שצריך ליטול יטול ואחזר ומכנים לתוך ביתו ואוכל ואוכל עד שיכלו ואומר ר"י הא דמשמע בכל מקום לאסור לאכול אחר הביעור היינו כשמשהה בביתו בחזקת שלו אבל אם מפקירו ומוליאו מרשותו שיאכל כל מי שירצה הן אדם והן חיה מותר להכניסו ולאכלו אחר הביעור:

רב ספרא אפיק גרסא דאמרא מא"י לא"ל. הקשה ריב"א דתנן בפ"ז דשביעית (משנה ה) אין מוליאין שמן שריפה ופירות שביעית מן הארץ לא"ל ואיכרן דהתם מיירי לאכילה ורב ספרא אפיק לסתורה דיש סתורה שמותרת לי נמי בשונג הוליאו:

אוכלין על של בין הכיפין ואין אוכלין על שבין השיצין. *תנן התם שלש ארצות לביעור יהודה, ועבר הירדן, וגליל, ושלש ארצות בכל ארץ וארץ *ולמה אמרו שלש ארצות לביעור שיהיו אוכלין בכל ארץ וארץ עד שיכלה האחרון שבה. מנא הני מילי? אמר רב חמא בר עוקבא א"ר יוסי בר חנינא *אמר קרא °ולבהמתך ולחיה אשר בארצך °כל זמן שחיה אוכלת מן השדה, האכל לבהמה שבבית, כלה לחיה אשר בשדה, כלה לבהמתך מן הבית, וגמרי דאין חיה שביהודה גדילה על פירות שבגליל, ואין חיה שבגליל גדילה על פירות שביהודה. ת"ר פירות שיצאו מארץ ישראל לחוצה לארץ מתבערין בכל מקום שהן. רשב"א אומר יחזרו למקומן ויתבערו משום שנאמר בארצך הא אפיקתיה: קל"י ביה בארץ בארצך אי נמי מאשר בארצך, רב ספרא נפק מארץ ישראל לחוצה לארץ, הוה בהדיה גרבא דחמרא דשביעית לוו בהדיה רב הונא בריה דרב איקא ורב כהנא, אמר להו איכא דשמיע ליה מיניה דרבי אבהו הלכה כר"ש בן אלעזר או לא? א"ל רב כהנא הכי א"ר אבהו הלכה כר' שמעון בן אלעזר א"ל רב הונא בריה דרב איקא הכי א"ר אבהו אין הלכה כרשב"א, אמר רב ספרא נקוט הא כללא דרב הונא בידך דדייק גמר שמעתתא מפומיה דרביה (ברחבה דפומבדיתא) דאמר רחבה אמר רב יהודה דר בית סטיו כפול היה סטיו לפנים מסטיו קרי עליה רב יוסף °עמי בעצו ישאל ומקלו יגיד לו, כל המיקל לו מגיד לו. מגיד לו ר' אילעאי קץ כפנייתא דשביעית היבי עביד הכי דלאכלה אמר רחמנא ולא להפסד, וכי תימא הני מילי היכא דנחית לפירא אבל היכא דלא נחית לפירא לא והאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה *הני מתחלי דערלה אסירי הואיל ונעשו שומר לפירי, ושומר לפירי אימת הוה, בכופרי, וקא קרי להו פירי ר"ן דאמר כר' יוסי דתנן רבי יוסי אומר סמדר אסור מפני שהוא פירי ופליגי רבנן עליה מתקיף לה רב שימי מנהרדעא ומי פליגי רבנן עליה דרבי יוסי בשאר אילנות *והא *תנן מאימתי אין קוצצין את האילנות בשביעי? ב"ש אומרים כל האילנות משיוציאו ובי"ה אומרים החרובין *משישרשו, והגפנים משיגריעו

אוכלין על של בין הכיפין ואין אוכלין לפי שאין המיה יכולה ליטלן מפני הקוצים ומתניתין הכי קאמר תנא קמא כלה לגמרי אף מבין הסילין חייב לבער אבל כלו מן הכיפין ומדיין יש בסילין שיש חייב לבער רבי יהודה אומר לא והכא לך אף אחה ממקום הרחוי ליטלן ולא תמלא, ולחומרא אמרה רבי יהודה: **שלם ארצות**. בארץ ישראל חלוקות זו מזו לענין ביעור שאין זו סומכת על זו משכלו בה ואע"פ שלא כלו בחבירתה: **ושלם ארצות בכל אחת ואחת**. שחלוקות במנהג קיום פירותיהן שפירותיהן כלות של זו קודם לזו ואעפ"כ עשיו כולן אחת לביעור כדמפרש ואזיל: **ולמה אמרו שלש ארצות**. הואיל ושלם ארצות לכל אחת הרי כאן תשע ארצות למאי הילכתא אמרו שלש ארצות לביעור ומו לא: **שיהיו אוכלין בכל אחת**. עשאום לשלם שבכל אחת כאילו הן אחת ואוכלין בכל אחת ואחת מהשלם החלוקות לביעור עד שיכלה האחרון שבשלם ארצותיה אוכלין ביהודה עד שיכלה אחרון שבשלם ארצותיה וכן בעבר הירדן וכן בגליל: **שלש שני מילי**. דאוכלין ביהודה עד שיכלה אחרון שבשלם ארצות שבה אבל אין אוכלין ביהודה ע"י אותן שבגליל: **וגמרי**. מסורת מחבתיו: **דאין חיה שביהודה**. מתרחקת כל כך לגלות מיהודה לגליל ומגליל ליהודה אבל יוצאה היא מגליל לגליל ומיהודה ליהודה: **מתבערין**. כשתגיע עונת הביעור שכלו לחיה: **בכל מקום שהן**. ולא מטרחינן ליה להחזירן לארץ לבערן שם: **משום שנאמר בארצך**. "לחיה אשר בארצך" והוו ביעורן שמפקירן במקום דריסת חיה וכהמה: **פא אפיקפיה**. למנומי דאין סומכין בני יהודה אלא על ארצם ולא על של גליל: **קרי ביה בארצך**. אי הוה כתיב "בארץ" הוה שמעת מינה חדא מינייהו השתא דכתיב "בארצך" דרוש בה תרתי: **אי נמי**. "אשר" לדרשא: **לון בסדיס**. נתלון עמו בחבורה: **מיניס דרבי אבטו**. תלמידיו היו: **דקים ליס דאיפו דייק שמעתא מפומיס דרביס**. כשהשמועה יוצאה מפי רבו מדקדק ואומר לרבו לשנותה פעם שניה ומבחין הימנו אם הן לא לא: **כרבכה דפומבדיתא**. שהיה מדקדק בשמועתו לדעת ממי קיבלה: **רבי יהודה**. ספק *שמעה מרב יהודה לא "מר" יהודה כשיאה דהוה נמי בהאוא דרא: **פמיו כפול סיס**. אילטבאות סביב לו כפולות זו לפנים מזו סביב: **קרי רב יוסף מליס** דרב ספרא: **קץ כפנייתא דשביעית**. דקל מעון כפניות וכן חמריס קטניס שלא בישלו ונקלן הדקל לעליס והפסיד כפניות: **דנפק לפירא**. פירי שנגמר אסור להפסידו: **מפאלי דערלה**. שומר הגדל סביבות התמרים בקטנן כעין פקס הגדל סביבות אגוזי יער הדקות: **אסירי**. משום ערלה דלא הוו כעין אלא שם פירי עליהם הואיל דנעשו שומר לפירי: **ושומר פירי איסם פיו בכופרי**. כשהן קטנות וכופרת הוא כפניות וכשגדילין הוא יבש וטופל, אלמא כפניות קרויין פירי: **רב נחמן**. דאמר פירי שלא נגמר קרוי פירי: **דאמר רב יוסי**. דאמר משנפל פרח הגפן וגרגרים עורת הענבים וחיינו אמרה אסור משום ערלה מפני שהוא פירי ובלעז קורין אשפי"ר: **ופליגי רבנן עליס**. במסכת ערלה דקתני ריש אילעאי ומי גפנים אמרה משום ערלה ורבי אלעזר דעבד כרבנן: **בשאר אילנות**. חוץ מגפן: **אין קוצצין**. לעניים מפני שמפסיד הפירי ורחמנא אמר לאכלה ולא להפסד: **משישרשו**. מסירתו בהן כעין *שרשרות של חרוזין: **משיגריעו**. מסירתו בהן כעין *שרשרות של חרוזין:

מפני שביעיס פ"ע [מ"ב]

[שם מ"ג]

מה דף נא: [מ"ב] [תענית ז: פ"ע פיכ"ו]

גליון השס"ם

רש"י ד"ה מסיוליו ותחתלת סעיון. עיין נרכ"י נרכות לו ע"ב ד"ה מסיוליו:

[נרכות נ:]

[מ:] * מלות הפוגרים נחת הקל סוכה מה. מאמרות לרחקה [נרכות נ:]

נרכות נ:

(*) פוגרים לשם ד"ל לקל ע"ל הקרא שם ערלה פ"ח [מ"ב] [קידושין מד:]

** יונה בתמרים על אלף נקל לכ"ד בכפניות נחנה פרי אלא הרא נרכות לו: קוביא דזבחא אין ר' אלעזר אלא בכפניות פ"ד שביעית מסנה י

פ"ח מהשלבל (*) מאלת הפוגרים (?) הרבאות דרך

[פיין בכ"ש: דנרכות נ: ומצוה ליישב]

כאין איקר הקוביא-דלכות בעאר אילנות אין מאר חכ' ר' יוסי ומאילא הקוביא דן ר' אלעזר. אחרי (?) הפוגרים הבאר מאיסה, בתובא הבאר מוכיח ניק בבפנים קיימת מאחר ר' יוסי וחכ' ולא בעאר אילנות

נוסח מקום ביעור של פירות שביעית

נוסח רבינו חננאל

רבינו חננאל

מעם בארחתן פ"ם דרבי (אליעזר) [הרשב"א] אחרון נתן טעם בראשון: **רבינא** אמר בפלוגתא דתנאי תנאי דתניא אוכלין בחמרים עד שיכלה האחרון שבבוער רשב"ג אומר אוכלין על של בין הכיפים פי' הנסבבין בין האסידין שאינשר לארם ללקטן ואין אוכלין על של בין השיצים כגון שנסבבו על קיצון שסכין הדר שכל הדאה אחון סחיאש סתן ואין נכשרין אלא לעצות. ת"ק כי הני ור' יהודה אומר אומרים לו צא והבא לך אף אתה ממקום שאתה בו ואם כלה מאותו המקום לא חיישינן מפני ש יש בצוער: **תנן** התם שלשה ארצות לביעור כו' ולמה אמרו שלשה ארצות שיהיו אוכלין כל אחת ואחת עד שיכלה אחרון שבה שנאמר ולבהמתך ולחיה אשר בארצך ופשוטה היא: **ת"ר** פירות שיצאו מארץ לחוץ [לארץ] מתבערין בכ"מ שהן ר"ש בן אלעזר אומר יחזרו למקומן ויתבערו במקומן ושמא מאי דמשמע שנאמר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול ואקשי' הא אפקתיה הא דדרשה ביה ולבהמתך ולחיה אשר בארצך כ"ז שהיה אוכלת בשדה האכל גם אתה לבהמתך סמה שיש לך בביתך והו' ושני' קרי ביה בארץ כלומר היה לו לומר לחיה אשר בארץ (ולא) לומר כתב בארצך ש"מ תרתי. אי נמי מאשר בדיק רב ספרא נפיק מארץ לחוצה לארץ נרבא דחמרא דשביעית אמר להו לרב כהנא ולרב הונא מי איכא בכו דשמע מר' אבהו אם הלכתא כר' שמעון בן אלעזר דמצרין להחזיר פירות שביעית לארץ ולבערן הים או לא רב הונא בר רב הונא בר אבין אמר הכי אמר ר' אבהו אין הלכה כרבי שמעון בן אלעזר אלא מתבערין בכל מקום שהן ורב כהנא אמר הילכתא כר' שמעון בן אלעזר אמר

רב ספרא נקוט דרב הונא בר איקא בידך כלומר אם שאמר רביאבהו אין הלכה כר' שמעון בן אלעזר הוא האמת שמדקדק דברי רבותיו ושומר בתן על בודיין כרחבא דדמה דייק בין ר' לרב שלא תתחלף לו שמעתא ויאמר אותה בשם ולהא האמרה וכיון שנאמר פסח לו בעל השמועה מי הוא אם רבי יהודה אמרה אם רב יהודה הוה נזרסה בשם שניהם דאמר רחבה אמר ראבי יהודה הר הבית סטיו כפול מעולל היה כר' קרי רב יוסף עליה דרב ספרא עמי בעצו ישאל ומקלו יגיד לו כל המיקל לו מודה לדבריו כלומר כמו רב ספרא שהודה לרב הונא בר איקו ושבחו ואמר האמת עמו מפני שמיקל לו והתיר לו לבער גרבא דחמרא בחצה לארץ ולא הפריחו לחוצה לארץ: **רבי** אילא קץ כפנייתא בשביעית פי' אל מלא של שביעית והיכי עביד הכי והא מספיק פירי שביעית דלא מנח להו עד [שיהיו] נגמרין והתורה אמרה לאכלה ולא להפסד הנה אסור להפסיד פירות שביעית הכי מילי פירות הוא דאסור להפסיד אבל כפנייתא עדין אינן פרי האמר רב נחמן מתחלי דערלה אסירי פי' קצבאן דערלה אסור הואיל ונעשו שומר לפירי הני מתחלי לא היו שומר לפירי אלא בכתרי דהן אל מלא דאלמא פרי הן דהא קרו להו פרי ושני' רב נחמן כרבי יוסי מבריא ליה דתניא רבי יוסי אומר סמדר אסור מפני שהוא פרי ופליגי רבנן עליה ואמרי כל כי האי נמנא אינן פרי